

NORGES Jeger- OG FISKERFORBUND

Fiskeridirektoratet

Postmottak@fiskeridir.no

Vår ref: Fag-fisk-øf-2018

Deres ref: 18/9012

Hvalstad, den: 07.09.2018

Kysttorsk i sør, høringsinnspill til forslag om beskyttelse av gyteområder og forbud mot å fiske torsk fra Telemark til svenskegrensen

NJFF viser til pågående høring fra Fiskeridirektoratet vedørende forslag om beskyttelse av gyteområder og forbud mot å fiske torsk fra Telemark til svenskegrensa av 08.06.2018 (deres ref. 18/9012).

Bakgrunn

Situasjonen for fjord- og kysttorsk på Skagerrakkysten og i Oslofjorden er etter Havforskningsinstituttets vurderinger så dramatisk at Fiskeridirektoratet forslår å innføre fiskeforbud i 14 definerte gyteområder på Skagerrakkysten og forbud mot å fiske torsk i Oslofjorden. Årsakene til torskens tilstand i denne regionen er sammensatt. Dels er det vist at vanntemperaturen har økt vesentlig særlig de siste to tiårene noe som har påvirket planktonsamfunnet i ugunstig retning. Dels er det vist at arter som sel, men kanskje særlig skarv i områder hvor torskebestanden allerede er lav, kan ha en betydelig predasjonseffekt på ungfisk. Bestandssituasjonen er uansett slik at dødeligheten fra fritids- og yrkesfisket utgjør en betydelig dødelighetsfaktor for bestanden

Havforskningsinstituttet har derfor anbefalt å sette i verk tiltak for å redusere fiskedødelighet som følge av fiske. Undersøkelser viser at fritidsfiske utgjør en stor del av den totale fiskedødeligheten i denne regionen - ca 90% av fiskeridødeligheten. Tiltak uten å inkludere fritidsfisket vil derfor etter Havforskningsinstituttets vurdering gi marginal effekt.

Forslaget

Forslaget er delt i to. Del en har som mål å beskytte torsken i 14 definerte gyteområder langs Skagerrakkysten (fra Lindesnes til svenskegrensa). Fiskeridirektoratet foreslår å innføre totalt fiskeforbud i perioden 1. januar til og med 30. april hvert år i disse områdene. Forbudet vil gjelde for både yrkes- og fritidsfiske. Del to innebærer et forbud mot alt torskefiske innenfor grunnlinjen f.o.m. Telemark til svenskegrensa. I praksis betyr det forbud mot bruk av bunnsatte garn i Oslofjorden, og at all bifangst av levedyktig torsk tatt på annen redskap som teiner, ruser og krok skal settes ut igjen. Et eventuelt forbud mot torskefiske vil gjelde hele året.

Fiskeridirektoratet lanserer i tillegg et alternativt forslag som omfatter et mindre område for et eventuelt forbud mot torskefiske. Dette forslaget innebærer at den midtre delen av

Oslofjorden og kyststrekningen mellom Sandefjord kommune og grensen mot Telemark fremdeles vil være åpent for fiske etter torsk.

NJFFs vurdering

NJFF erkjenner at det kan være riktig med til dels dramatiske tiltak, men er samtidig sterkt imot nullfiskeområder hvor fiske etter andre arter enn torsk også forbys.

NJFF mener det er et rimelig faglig grunnlag for å støtte å innføre den mest omfattende sonen for forbud mot fiske etter torsk slik det er beskrevet i høringsnotatet. Dette tilsvarer de områder som er definert i hovedforslaget.

NJFF mener imidlertid at å forby alt fiske i gyteområdene i perioden 1.1. – 30.4. er et alt for strengt og unødig inngripende grep å ta. Et eventuelt forbud bør kun gjelde torsk.

Et totalt fiskeforbud i en så viktig del av sjøfiskesesongen vil ramme alt båtfiske og alt strandbasert bærekraftig fiske etter all annen saltvannsfisk i den kanskje beste perioden for dette fisket.

Torsk som fanges det er foreslått tillatt å fiske andre arter skal etter forslaget settes tilbake. Det skal likevel ikke være anledning til å drive et målrettet fang og slipp-fiske etter torsk i de perioder og de områder som omfattes av et eventuelt fiskeforbud. NJFF mener at et rent fang og slipp-fiske etter stor torsk i området i svært liten grad foregår. Noe forbud mot dette fisket spesifikt vil dermed ikke utgjøre noen stor utfordring for sportsfiskerne i området.

Fiske med garn etter piggvar og andre flyndrearter på grunt vann med svært stormaskede garn har lange tradisjoner langs denne delen av kysten. NJFF mener at garn som i marginal grad fanger torsk bør kunne tillates også i den perioden hvor gyteområdene er fredet.

NJFF ønsker å presisere at eventuelle forbud mot fiske etter torsk også må omfatte yrkesfiske. At en vil få restriksjoner på eventuelle redskapstyper som er mer spesialiserte mht å fange torsk, eller hvor torsk vil utgjøre en urimelig bifangst, må etter NJFFs syn også gjelde yrkesfisket. Dette fremgår for så vidt av forslaget, men NJFF ønsker likevel å presisere viktigheten av det mht å få aksept i befolkning for eventuelle reguleringer.

Kan bli langvarig

Det er nær umulig å vurdere hvor langt tid det vil ta å gjenoppbygge en bestand som er på et så lavt nivå som torsken i dette området er. Dels fordi en fortsatt ikke har et helt klart bilde mht årsakssammenhengene. Torsken i dette området har som kjent vært på et svært lavt nivå i tidligere tider (jmfør etableringen av «Utklekningsanstalten» for torsk i Flødevigen på slutten av 1800-tallet).

Erfaringer fra andre bestander som har gått fra å være store til å bli svært små, er at det ofte tar lengre tid enn en antar. Normalt skulle en forvente at en tynn bestand vil respondere svært raskt om en dødelighetsfaktor forsvinner (f.eks. fiske) – den vil presumtvt ha mer mat tilgjengelig pr individ. Realiteten er derimot ofte at store bestander har en del fordeler som gjør dem bedre i stand til å respondere raskt på forbedringer i miljøet. Det er flere øyne til å finne mat, det er lettere å finne noen å gyte med, det er bedre genetisk variasjon, det er flere av dem tilgjengelig for eventuelle predatorer med mer. Denne Allee-effekten er dessverre observert en rekke ganger, og styrker behovet for å komme i gang med tiltak før torskebestanden i den nevnte regionen kommer på et så lavt nivå at denne typen fortynningseffekt resulterer i at gjenoppbyggingen tar urimelig lang tid. NJFF tror uansett det er rimelig å forvente at de tiltak en eventuelt nå innfører vil være en betydelig stund. Uvisst

hvor lenge. NJFF mener uansett det er rimelig å kreve at tiltakene tidsbegrenses, og følges opp med løpende vurderinger/evalueringer.

Andre momenter som ikke er nevnt i forslaget

Fiskedødelighet er opplagt en viktig faktor som må vurderes når en skal regulere et fiske. Fiskeridirektoratets forslag omfatter kun det elementet. NJFF mener likevel det er rimelig å påpeke enkelte andre faktorer som også må vurderes i en mer helhetlig tilnærming til torskens utfordringer.

Sel og skarv er nevnt. Bare mellomkarven er beregnet å spise i størrelsesorden 15 millioner ung torsk fra svenskegrensa til Rogaland (omtalt i Fisken og Havet nr. 4/2026). I tillegg kommer predasjon fra andre arter. Denne typen predasjon vil rimelig nok slå hardere ut i en liten enn i en stor og robust bestand. Særlig med hensyn til mellomskarv og sikkert også sel er det derfor med sikkerhet en gevinst i å få på plass et mer offensivt jaktregime. Seljakta reguleres av fiskerimyndighetene, mens mellomskarvjakta reguleres av miljømyndighetene. Disse myndighetene må samstemmes slik at en som et minimum får en tidligere jaktstart på mellomskarv (storskarv) i sjøen. Dette må etter NJFFs mening vurderes raskt.

Dersom torsken overlever til en viss størrelse, så er den avhengig av større byttedyr. Kysttorsken spiser i stor grad krepsdyr i form av krabbe og reke samt ulike fiskearter slik som kutlinger, brisling, leppefisk og egne artsfrender. For torsken og andre fiskespisende arter er det avgjørende at en har tilgjengelig gode førfiskressurser slik som brisling og leppefisk. NJFF mener f.eks. at lysfisket etter brisling bør opphøre i denne regionen. I de seinere åra har også fangstene av leppefisk nådd nivåer som synes å være utenfor bærekraftig. NJFF mener at dersom en mener at det er nødvendig med så sterke begrensinger i befolkningens og yrkesfiskernes fangst av torsk i dette området, så bør en parallelt føre en svært restriktiv forvaltning også mht fisket på arter som er viktige som mat for torsken – slik som brisling og leppefisk. Leppefisket er uansett et fiske som på sikt vil eller må fases ut (ikke bærekraftig uttak i dag, og en vil få på plass oppdrett av denne fisken inntil en har løsninger som gjør bruken av rensefisk unødvendig).

Denne høringen styrker etter NJFFs mening behovet for å kreve et forbud mot både lysfiske etter brisling, samt en langt strengere regulering med hensyn til leppefisk (i den sonen som risikerer å få et mer permanent forbud mot fiske etter torsk).

Oppsummert:

NJFF støtter at det innføres et forbud mot yrkes- og fritidsfiske etter torsk i avgrensede viktige gyteområder for torsk fra Lindesnes til svenskegrensa i gyteperioden for torsk avgrenset til 1.1 til 30.4

- NJFF presiserer at vi ikke støtter et generelt forbud mot fritidsfiske etter andre arter enn torsk i samme område/periode.
- NJFF støtter at det innføres et forbud mot yrkes- og fritidsfiske etter torsk innenfor grunnlinja f.o.m. Telemark til svenskegrensa. NJFF mener at en parallelt må forby fiske etter leppefisk i samme område.
- NJFF mener eventuelle forbud må være tidsbegrensede og fulgt opp av løpende evalueringer.

- NJFF mener en parallelt med foreslåtte tiltak må innføre et forbud mot lysfiske etter brisling, koordinere tiltak knyttet til mellomskarv med Miljødirektoratet, samt vurdere en økning i fellingstillatelser for kystsel.

Vennlig hilsen
Norges Jeger- og Fiskerforbund

Øyvind Fjeldseth
Fiskekonsulent